

(M. Tolay Kaynarca
İstanbul MY

GEREKÇE

1950'li yıllardan önce Türkiye'de göçten ziyade toprağa bağımlılık göç etmeme durumu söz konusu iken, 1950'li yıllardan sonra tarımda modernizasyon ve daha fazla arazinin tarıma açılması, özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi gerçeğinde olduğu gibi hızlı nüfus artışı, arazi dağılımındaki adaletsizlik ve istihdam alanı ve alternatiflerinin sınırlı olması mevsimlik tarım işçisi gerçeğini ortaya çıkarmıştır.

Çukurova'da pamuk üretiminde başlayan mevsimlik tarım işçilerinin hikâyesi, bugün tüm Türkiye'de neredeyse bütün ürünlerin hasat dönemlerini içine alacak şekilde devam etmektedir. Ülke istihdamının yüzde 25'ini oluşturan tarım kesiminin içerisinde mevsimlik işçiliğin oranı yüzde 40'lar civarındadır. Bu da yaklaşık, kadın, çocuk, yaşlı, genç olmak üzere 1 milyon insana tekabül etmektedir.

İşleyecek toprakların olmayışı veya yetersiz oluşu vatandaşlarımızı kısmi bir göçe zorlamaktadır. Mevsimlik tarım işçilerinin bu gurbet yolculuğu çeşitli sosyoekonomik zorlukları da beraberinde getirmektedir. Aileleriyle birlikte diğer illere çalışmaya giden vatandaşlarımız ulaşım, barınma, eğitim, sağlık, güvenlik, sosyal çevreyle ilişkiler gibi konularda çeşitli sıkıntılarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu sıkıntıları gidermek amacıyla 24 Mart 2010 tarihli ve 2010/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır. Buna istinaden, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2010-2013 yılları arasında Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma Ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Projesi başlatılmıştır. Bu kapsamda, sağlık, eğitim, barınma, altyapı gibi alanlarda pek çok mevsimlik tarım işçisine hizmet gitmiştir.

Mevsimlik işçilerimizin barınma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çalıştıkları yerlerde çadır köyler kurulmuş, bu yerleşim yerleri her türlü insanî ihtiyaçlara cevap verecek şekilde donatılmış, yollar yapılmış, elektrik, su, altyapı ihtiyaçlarını giderilmeye çalışılmıştır. Temel ihtiyaçlarının yanında, çocuk oyun alanları dâhil çocukların eğitimlerini aksatmayacak uygulamalar hayata geçirilmiş, mevsimlik işçilerimizin, sadece çalışma ve yaşam koşulları değil sosyal güvenlik koşulları da önemli oranda iyileştirilmeye çalışılmıştır.

AK PARTİ hükûmetleri döneminde tarımdaki mevsimsel işçilik ilk defa önemli bir sorun kaynağı olarak tespit edilmiş, ciddi gözlem ve izlenimler yapılarak, alandaki sorunlar ortaya çıkarılmış, çözüm önerileri getirilmesi ile alakalı önemli çalışmalar yapılmış, mevzuatları oluşturulmuş olmasına rağmen hâlâ tamamen ortadan kaldırılabilmiş veyahut da tam düzene oturmuş bir alan olmadığı da açık olarak görülmüş ve 24. Dönemde 11/11/2014 tarihinde bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuş ve Komisyon çalışmış, raporunu hazırlamış, ancak Dönemin sona ermesi nedeniyle Rapor görüşülememiştir. Konunun önemi, sosyal devlet olmanın gereği, pek çok insanımızı ilgilendirmesi ve sıkıntılı alan olması nedeniyle mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının daha kapsamlı olarak araştırılması, çözüm önerilerinin getirilmesi ve uygulamasının etkinleştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.